

Äntligen Dövas Kulturarvscentrum i Sverige

23 november 2023

Foto: SDR, Västanviks folkhögskola, PAB

Sveriges Dövas Riksförbund, SDR har skickat ut ett pressmeddelande där de berättade om att Allmänna Arvsfonden har beviljat 10,7 miljoner kr för deras projekt "Dövas Kulturarvscentrum". Det treåriga projektet är ett samarbete mellan SDR, Västanviks folkhögskola och föreningen Pär Aron Borgs vänner, PAB. Vi på Teckenrapport har intervjuat Johanna Mesch (ordförande för PAB), Maria Rudin (biträdande rektor på Västanvik folkhögskola) och Therese Rollvén (SDR:s projektkoordinator).

Johanna berättar att det har funnits några dövmuseer runt i Sverige förut på till exempelvis Manilla-, Östervångs- och Vänerskolan men också hos några dövföreningar. Dock kunde ingen av dessa bli permanenta museum. PAB bildades för drygt 10 år sen och har som mål att bilda ett dövmuseum. Dock är föreningen för liten för att kunna driva ett så stort projekt varför både Västanviks folkhögskola och SDR anslöt. Tidigare har projektansökan fått avslag men efter några dialoger hit och dit med Allmänna Arvsfonden kunde projektet tillslut godkännas.

SDR har tidigare gjort en förstudie där de kontaktat dövföreningar runt om Sverige och har även gjort besök hos både Norge och Finland, som har varsitt dövmuseum. Resultatet visar att många dövföreningar har många saker och bilder som inte kunnat arkiveras utan förvaras utspritt hos medlemmar eller i föreningslokaler. Alla som svarat i förstudien säger samma sak att deras dröm är att bilda ett dövmuseum. Förstudiens resultat pekar på hur viktigt det är att samla ihop allt till en och samma plats – både fysiskt och digitalt.

Anledningen till att det heter Kulturarvscentrum och inte Dövmuseum är för att det inte enbart är museum utan även information, studier och forskning. Det ger större möjlighet att göra flera olika aktiviteter under begreppet Kulturarvscentrum.

Projektets tid är tre år men alla inblandade har som mål att Dövas Kulturarvscentrum blir permanent. Under projektets tid ska centret etableras, dövas kulturarv räddas och bevaras samt kunskap om dövas historia spridas. Parallellt görs ett intressepolitiskt arbete för att se till att staten tar sitt ansvar att

lösa finansiering av centret.

SDR, PAB och Västanviks folkhögskola har huvudansvar för projektet men de har även samarbetspartner som till exempel Arkivcentrum i Örebro, Örebro Läns museum, Dalarnas och Vänersborgs museum. Dessa kan bidra med deras expertis kring museum och kulturarv. Projektet har även en referensgrupp där intresseorganisationer ingår.

Det första steget i projektet är redan inlett. De huvudansvariga har haft sina möten och gjort en tidsplan. Nu pågår det en rekryteringsprocess för fem nya tjänster till projektet; projektledare, projektmedarbetare, ansvarig för museet, kommunikatör och arkiverare.

Har man som privatperson bilder eller saker som är värda att bevaras och visas för allmänheten kan man ta kontakt med projektgruppen och se om och hur dessa kan överlämnas.

Var Dövas Kulturarvscentrum ska finnas fysiskt är inte helt klart. Västanviks folkhögskola har idag en "PAB-hall" som fungerar som dövutställning. Det diskuteras om denna hall ska expanderas eller om utställningen ska flyttas till en annan plats på folkhögskolan. Drömmen som alla har är att bygga en ny byggnad som får namnet Dövas Kulturarvscentrum.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com